soudy vzaly za základ svého rozhodnutí, užila dráha dostatečných bezpečnostních opatření, i když vezme se zřetel na ono skutkové zjištění, takže nebylo nutno, zříditi u přejezdu závory a v opominutí zřízení jich nelze spatřovati zavinění dráhy. Podle druhého odstavce § 4 listiny o koncesi místní dráhy kolínsko-čerčanské tato dráha nebyla vázána bezpečnostními předpisy provozního řádu ze dne 16. listopadu 1851 a zákonem o železničních koncesích z roku 1854, pokud ministerstvo železnic to uznalo přípustným. Poněvadž dle § 1296 obč. zák. platí domněnka, že škoda nastala bez zavinění strany druhé, žalovaná strana nebyla povinna, v tomto sporu dokazovati, že ministerstvo uznalo přípustným, nezřizovati závor u přejezdů, nýbrž žalobcové byli povinni podati důkaz, že ministerstvo železnic uznalo nutným, aby místní dráha kolínsko-čerčanská opatřila přejezdy závorami, a že jí to nařídilo; dovolatelé vzhledem na to neprávem prohlašují okolnost, že ministerstvo toho nenařídilo, za lhostejnou. Mylným jest mínění žalobců, že ministerstvu nemůže býti známo, kde který přejezd dráhy jest bez závor nebezpečným osobám a majetku; vždyť dlužno předpokládati, že ministerstvo rozhoduje na základě spolehlivého zjištění skutkových okolností pro rozhodnutí důležitých, zvláště pak na základě ohledání místa znaleckou komisí. Mylným konečně jest mínění dovolatelů, že ministerstvo železnic jest pouze součástkou dráhy neb jejím orgánem, a že tedy dráha ručí za opomenutí ministerstva, nařídit opatření přejezdů závorami. Ministerstvo železnic, rozhodujíc o tom, zdali a jakých bezpečnostních opatření dráha má užiti, nejedná jako orgán nebo majitel dráhy, nýbrž vystupuje — bez ohledu na to, zdali jde o dráhu soukromou či státní, naproti ní jako orgán státní moci ve výkonu výsostního práva státního, zákonnými předpisy jemu uděleného.

Čís. 1998.

Zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 17 sb. z. a n. na rok 1920, o služebních poměrech trvale ustanovených zřízenců a cestářů okresních zastupitelstev v Čechách a okresních silničních výborů na Moravě a ve Slezsku.

Pokud jest okresní cestář plně a trvale zaměstnán.

Zaměstnán jest pouze ten, kdo při okresu plně a trvale pracuje po celou v jeho oboru platnou pracovní dobu. Může ovšem míti i vedlejší zaměstnání.

Ustanovení § 3 o přídělu jiných prací nesměřuje k tomu, by zjednány byly zákonné podmínky pojmu trvalého zřízence, nýbrž k tomu, by postavení to, jednou již nabyté, bylo zřízenci zachováno.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1922, Rv I 597/22.)

Okresní cestář domáhal se na okresní správní komisi vyplacení služného podle zákona čís. sb. 17/1920. Žalovaná namítla proti žalobě mimo jiné, že žalobce není prací cestářskou plně a trvale zaměstnán. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Uváží-li se, že znalci vzali odhadnutou práci v mezích maxima konané práce, že na některé práce přibírají se zvláštní dělníci, že přihlíželi k silnici jakožto

silně frekventované, že poslední 4 léta na silnici závějí nebylo a že po celých posledních 10 let na státních silnicích v okresu nebylo třeba prohazovati sníh, jest skutečně konaná práce, odhadnutá na 164 dnu pracovních, odhadnuta ještě příliš vysoko a nabyl proto soud přesvědčení, že žalobci k vykonání všech prací na silnici stačí 3 pracovní dny v týdnu, že také žalobce nejvýše po tři pracovní dny v týdnu jako cestář je skutečně zaměstnán, že cestářské práci věnuje nejvýš polovici své pracovní doby v roce vůbec, že tedy není prací cestářskou plně a trvale zaměstnán po celých šest dnů pracovních v týdnu, denně 8 hodin, to tím méně, ježto nesporným jest, že žalobce jest se svou manželkou spoluvlastníkem chalupy v H. s pozemky ve výměře 1 ha 23 a 73 m², ježto doznal také, že na pozemcích těch žalobce se svou rodinou pracuje, že však tato činnost hospodářská není normálním a trvalým zdrojem jeho výživy a základem jeho existence, a nabyl soud přesvědčení, že touto druhou prací jest žalobce zaměstnán v druhé polovici pracovní doby, tedy také po 3 pracovní dny v týdnu. Z toho, co uvedeno, vychází, že žalobce jako cestář v okresu není plně a trvale zaměstnán po celou pracovní dobu a že jeho cestářská služba není jeho stálým a výhradným povoláním. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Důvody: Podle § 3 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 17 sb. z. a n. z r. 1920 je zřízencem podle tohoto zákona ten, kdo jest u okresu plně a trvale zaměstnán tak, že jeho služba je jeho stálým a výhradným povoláním, které musí konati po celou v jeho oboru platnou pracovní dobu. Podle § 11 téhož zákona přísluší příjmy služební, tam uvedené, zřízencům, při okresu trvale a plně zaměstnaným. Z toho je vidno, že zákon klade zvláštní důraz na požadavek plného zaměstnání a že k pojmu trvalého zřízence ve smyslu zákona nestačí, že je zřízenec u okresu zaměstnán trvale a stále, že je zřízencem definitivním a že zákon nespokojuje se s tím, aby zaměstnání u okresu bylo jeho povoláním hlavním, nýbrž žádá, aby povolání to bylo výhradným. Tím není ovšem řečeno, že by zaměstnanec takový nesměl míti nějaké vedlejší zaměstnání nebo vedlejší pramen výživy; je však třeba, aby ve své službě okresní byl plně zaměstnán. Žalobce sám opíral žalobní nárok o to, že je ve službě cestářské plně zaměstnán, že musí službu tu konati po celou pracovní dobu, totiž zákonnou dobu 8 hodin denně, poněvadž trať měří 6·6 km a § 8 služebního řádu byl změněn zákonem o 8hodinné době pracovní. Uchylují se tedy vývody žalobcovy v řízení odvolacím od jeho původního stanoviska. Názor odvolatelův, v řízení odvolacím uplatňovaný, že je žalobce považovati za trvalého zřízence okresního ve smyslu citovaného zákona i tehda, kdyby své povolání nekonal po celou zákonnou pracovní dobu a že by okresní zastupitelstvo bylo dle § 3 cit. zák. jen oprávněno, uložiti mu na zbytek pracovní doby ještě nějakou jinou práci, jeho schopnostem odpovídající, je nesprávným. Zákon směřuje ovšem k tomu, by bylo zlepšeno hmotné postavení okresních zřízenců, neposkytuje však hmotných výhod všem zaměstnancům okresním bez ohledu na jejich pracovní dobu, nýbrž jen těm, kdož se službě té věnují plně a cele, a vztahuje se jen na ty ze zřízenců již ustanovených, kteří v době, kdy zákon nabyl účinnosti, vyhovovali již podmínkám § 3 zákona (argum. slova »zřízencem podle tohoto zákona jest ten, kdo jest zaměstnán ....). Tomu nasvědčuje také zpráva ústavního výboru o návrhu na úpravu služebních poměrů zřízenců obecních a okresních ze dne 15. prosince 1919

tisk 2010, v níž se praví, že osnovy zákonů poskytují obcím, okresům a silničním výborům záruku, že zřízenci, kterých se úprava týká, musí konati plně svou povinnost a že cestáři musí pracovati na silnicích plnou pracovní dobu. Ustanovení § 3 zákona o přídělu jiných prací nesměřuje k tomu, by takto byly teprve zjednány podmínky, vyžadované k pojmu trvalého zřízence okresního, nýbrž aby postavení to jednou již nabyté, bylo zřízenci zachováno. Jelikož žalobce v čase, kdy zákon nabyl účinnosti, ve službě okresní plně zaměstnán nebyl, nevztahuje se na něho ustanovení § 25, odstavec druhý cit. zák., nárok žalobní není odůvodněn a byl právem zamítnut.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S právního hlediska vyložil odvolací soud zcela správně ustanovení zákona, o nějž jde, a dlužno jeho výkladum přisvědčiti. Zákon ustanovuje v § 3, kdo jest zřízencem dle zákona. Žádá nejméně zásadně, aby byl zřízenec u okresu trvale a plně zaměstnán po celou pracovní dobu, v jeho oboru platnou. Jen trvale a plně zaměstnaným zřízencum příslušejí příjmy v zákoně uvedené (§ 11 zák.). Jde-li o zřízence již ustanovené, musí býti splněny předpoklady § 3 v době, kdy zákon nabyl účinnosti, má-li se na ně vztahovati. Správně uvádí odvolací soud, že ustanovení § 3 zákona o přídělu jiných prací nesměřuje k tomu, aby takto byly teprve zjednány podmínky vyžadované k pojmu trvalého zřízence, nýbrž aby postavení to, jednou již nabyté, bylo zřízenci zachováno. Svědčí tomu zařadění tohoto ustanovení ihned za prvou větu § 3, v níž jest vymezen pojem zřízence dle zákona. Kdy je zřízenec dle zákona zaměstnán, rozhoduje toliko zákon a nelze tudíž přisvědčiti vývodům dovolání, pokud se od tohoto jediné správného hlediska odchylují. Zákon žádá zejména, aby byl zřízenec plně a trvale zaměstnán, tedy skutečně zaměstnán. Ve zprávě ústavního výboru se v tomto směru uvádí, že zákon žádá na cestářích, jimž poskytuje úpravu jejich poměru, aby na silnicích pracovali po plnou pracovní dobu. Zaměstnán jest tedy po zákonu ten, kdo při okresu plně a trvale pracuje po celou v jeho oboru platnou pracovní dobu; jinak nelze pojem »zaměstnán« vykládati. Nelze tedy souhlasiti s vývody dovolání, pokud se odchylují od tohoto stanoviska. Dovolání se odvolává na § 10 služ. řádu, jenž však stanoví, cituje-li se úplně, že cestář se má pouze své službě věnovati a nesmí míti takové vedlejší zaměstnání, jež by ho od prací mu uložených zdržovalo. Ustanovení to se shoduje tedy v podstatě s §em 3 cit. zák. Již odvolací soud správně uvedl, že není vyloučeno, že by zaměstnanec nesměl míti nějaká vedlejší zaměstnání neb pramen výživy, je však třeba, aby ve své okresní službě byl plně zaměstnán. Plné zaměstnání v okresní službě jest základním předpokladem služebních příjmů dle § 11, žalobce nebyl však v této službě plně zaměstnán a není proto uplatněný nárok po právu (§ 3, 11, 25 zák.).

Čís. 1999.

Manžel »nezvěděl« ještě o těhotenství manželky, měl-li pouhé vzdálené podezření, zakládající se na pověstech v lidu.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1922, Rv I 693/22.)